

Tertullian om Trajans reskript

5 *Tertullian (160-225) var kristen teolog og forfatter. I en række skrifter forsvarede Tertullian kristendommen mod hedensk kritik. Bl.a. i sit skrift "Apologeticus" (Forsvarsskrift for de kristne) fra år 197 kritiserede han det, han anså for kætteri samt de romerske myndigheders forfølgelse af de kristne.*

10 Da nemlig Plinius den yngre var statholder¹ blev han, efter at have domfældet nogle kristne og afsat andre fra deres værdigheder, forfærdet over deres mængde og spurgte da kejser Trajan til råds om, hvad han skulle gøre for fremtiden, idet han udtrykkelig anførte, at han – fraregnet deres hårdnakkede utilbøjelighed til at ofre – intet andet havde erfaret angående deres hemmeligheder end, at de holdt tidlige morgensammenkomster for at lovsynge Kristus som Gud, og at de for at befæste sin lære forbød mord, hor, bedrageri, troløshed og andre forbrydelser.

15 Trajan skrev da tilbage, at den slags folk ikke skulle efterspores, men at de, man kom over, skulle straffes.² O, hvilken kendelse, forvirret af indre nødvendighed! Han forbyder, at de som uskyldige skulle efterspores og påbyder, at de som skyldige skulle straffes. Han skåner og raser, han lukker øjnene og straffer. Hvorfor skuffer du dig selv ved din kendelse? Dersom du dømmes, hvorfor eftersporer du ikke også? Og dersom du ikke eftersporer, hvorfor frikender du ikke også? [...]

20 Den Kristne alene har man ikke lov til at efterspore, men vel til at angive, som om efterforskningen tilsigtede noget andet end angivelsen. I domfælder altså en angivet, som ingen har ønsket eftersporet, som formodentlig ikke har fortjent straf, fordi han er en forbryder, men fordi han skønt han ikke burde efterspores er bleven fundet. Ligeså handler I heller ikke deri mod os efter formen for en forbryderproces, idet I på andre anvender pinsler,³ når de nægter, for at bringe dem til bekendelse; på de kristne alene for at bringe dem til at nægte.⁴ [...]

25 Hvad er da dette for slags love, som kun ugudelige, uretfærdige, skændige, grusomme, tåbelige, afsindige mennesker bringe i anvendelse mod os? Som Trajan delvis satte ud af kraft ved sit forbud mod at opspore de kristne. [...]

30 Tertullian (*Apologeticus* 2,8; 5,7): Overs. af C. I. Arnesen: *Tertullians forsvarsskrift for de kristne mod hedningerne*. Christiania (1880), s.10f., 21.

¹ Plinius den Yngre (ca. 61-112 e.Kr.) var statholder i Bithynia-Pontus (i det nordlige Anatolien) omkring år 110.

² Korrespondancen mellem Plinius og Trajan fra ca. 112 angående de kristne er bevaret.

³ Dvs. tortur

⁴ Tertullian sigter til, at de romerske myndigheder forsøgte at tvinge kristne til at fornægte deres tro.